

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

مشرط القمیه

۱۳۲۶

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جدیده مع المنوتیه قبول اولنور

درج ایمنه بن آثار اعاده اولنور

دیه، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیاتده و سیاسیاتده و باظاه کزک سیاسی و کزک اجتماعی و مدنی احوال و مشوره اسلامیه و بحث ایبر و هفته ده بر نشر اولنور.

آبونه بدلی

سنه لکی

القی آیلنی

علاک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵	غروش
روسیه	۶۵	۳۵	روبله
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹	فرائق

صاحب و مؤسسری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

ع- اوت جھتیلہ اشدینی البتہ یہود ایلہ دشرکری بولورسین و انلرک ایمان ایدنلرہ مودت جھتیلہ اک قریبئی بزناصارایز دیانلری بولورسین، بونلرک مودت جھتیلہ مؤمنلرہ بک قریب اولملری ایچلرندہ قسیس وراہلر بواندیغندن و کندیلری دہ حقی فہم ایتدکارندہ تعظم ایدرک قبولدن ابا ایتدکارندندر . بونلر رسول اکرمہ نازل اولان آیاتی استماع ایتدکلری زمان کورسین کہ حقی اکلا دقلرندن ناشی کوز یاشلرندن کوزلری جوشور؛ کوزلری بویلہ یاشلہ طولارق دیرلرکہ یاربنا بزایمان ایتدک، بزى دہ نبوت محمدیہ شہادت ایدنلرلہ برلکدہ یاز .

قسيس : نصارانک دین جھتندن علماسنہ دینور . راہب : سالفدہ ناسدن عزلت و انزرا ایتش متمیدین نصارایہ اطلاق اولنور .

برکت زاده اسماعیل حقی

صحیفہ	ستون	سطر	خطا	صواب
۳۳۴	۱	۳۲	بولنال	بولنان
۳۳۶	۱	۳۸	حیاتک	حیانک
»	۲	۲۳	فزادہ	فزاداللہ

نسخة سالفده خطا و صواب

تاریخ اسلامیت

نام مستعاریدہ درقنور « دوزی » نلک ترکیبہ مترجم رسالہ

قارشى ربه

— ۲۳ —

« والدہسى اہینہ بی (آمنہ بی) غائب ایتدی « مشارالہا مدینہ دن عودتندہ - یولدہ خستہ لہرق - ابوا نام محلدہ [۱] وفات ایتمشدر .

[۱] فرع نواحیسنندن اولوب مدینہ ملحقانشدندر . « ابن دخلان » مصباح منیردہ « اسماء » وژندہ اولہرق مکہ ایلہ مدینہ آرہ سندنہ ، شمال جھتندن « جحفہ » یہ بر مرحلہ دوشندہ بر منزل اولمسی مصرحدر . ضم جیم ایلہ « جحفہ » نلک دہ رابغہ قریب بر موضع اولدینی اورادہ مذکوردر . « فرع » قفل وژندہ اولوب صفرا واعمالی مشہلدر .

مرحومہ اولا ابوادہ دفن ایدلشیدی . مؤخرآ مکہ مکرمہ یہ نقل اولدینی رسول اکرم حضرتلربنک اورادہ قبرینی زیارت بیورمشنہ دائر روایاتدن اکلا شامقدہ در .

جناب آمنہ نلک وفاتندن براز اول باشی اوچندہ محزون طوران رسول اکرمہ صوک نظر شفقتی عطف ایلہ شو ایاتی نظم وانشاد ایتش اولدینی او اشدہ والدہسى حاضر بولنان « اسماء » بنت رهم نام قادیسندن حافظ ابو نعیم و امام احمد بیہقی روایت ایتشلردر .

یا ابن الدی من حومة الحام »

« باریک فیک اللہ من غلام »

فوری غداة الضرب بالسہام »

« نجابون الملک العلام »

ان صح ما بصرت فی المنام »

« بمائة من ابل سوام »

تبعث فی الحل و فی الحرام »

« فانت مبعوث الی الانام »

دین ابیک البر ابراہام »

« تبعث فی التحقیق و الاسلام »

ان لاتو الیہا مع الاقوام »

« فاللہ انہاک عن الاصنام »

ایلہ حصولہ کلور ، شو حالہ خوف ابتدا عذابدن و حقیقتدہ عذابک محل صدورندن اولغلہ [متقی] نفسی عقابدن صیانت ایدن کیمسہ در، فقط او کیمسہ نفسی عقابدن صیانت ایدہ بیلکم ایچون کندنندہ تفکر و سداد بولملی درکہ بو تفکر و سداد ایلہ عقاب و آلامک مصادری بیلسوزدہ انلردن حذر و اتقا ایتسون .

زمان جاهلیتدہ عبادت اصنامی تقبیح ایدنلر وار ایدی . بونلر فاطر السموات و الارضک اصنامہ خضوع ایدلمسنہ راضی اولدینغنی و جناب حقی خیری سبور و شرہ بنض ایدر اولدینغنی درک و اذعان ایتشلر ایدی ، حتی ایچلرندہ عبادت اصنامدن طولای خلی ایلہ اختلاطدن مجاہدت ایدوب عزائمہ چکلہش اولانلری بیلہ وار ایدی . فقط بیہککری عبادت الہیہ انحق التیجا و ابتہال و جناب ربوبیتہ تعظیم ایلہ بعض خیرات بدیمیدن عبارت ایدی .

اهل کتاب ایچندہ دخی اولیہ ذوات وار ایدی کہ جناب منزل الفرقان انلری [. . . من اهل الکتاب امة قائمة یتلون آیات اللہ آناء الیل و ہم یسجدون . یؤمنون باللہ و الیوم الآخر و یأمرون بالمعروف و ینہون عن المنکر و یسارعون فی الخیرات و اولئک من الصالحین] قول شریفی ایلہ [ولتجدن اقربہم سودة للذین آمنوا الذین قالوا انا نصاری ذلک بان منہم قسیسین و رهباناً وانہم لا یتکبرون . و اذا سمعوا ما انزل الی الرسول تری اعینہم تفیض من الدمع ممّا عرفوا من الحق یقولون ربنا آنا فا کتبنا مع الشاہدین] نظم جلیلی کبی نیجہ آیات کریمہ ایلہ وصف ایتش ایدی . ایشتہ متقین ایلہ شو ایکی فرقہ دن بونلر امثالی ذوات مراددر . متقینی شو ایکی فرقہ ایچندہ مؤمنیندن اولوبدہ صکرہ اسلام اولمش اولانلرہ و یاخود مسلمینہ تخصیص ایتدک حاجت یوقدر . متقین ایلہ شو ایکی فرقہ دن ذکر اولنان ذوات مراددر نلک ، چونکہ قوملربنک سالک اولدقلری مسلکدن قلملرندہ اشمزاز و نفسلرندہ ہدایتہ بروجد و شوق بولنانلر انحق بونلر اولوب کندیلرینسہ من عنداللہ برشی کلنجہ اهدا واکا اولان استعدادلرینی تظن ایدرلر . بناء علیہ بو آیت کریمہدہ ذکر اولنان متقین اول کیمسہ لردرکہ نفسلرندہ نوعما رشد و سداد ایلہ قبول ہدایتہ بر مقدار استعداد بولدیغندن بو حال انلری علم و ادراکلربنک واصل و تفکر و اجتہادلربنک مؤدی اولدینی مرتبہ اللہ تعالی نلک سخط و غضبندن توفی بہ و رضای الہی بی اکتسابہ سوق ایدر - ع .

نکاشتہ سطور توقیر قلنان ایکی نظم جلیلدن برنجیسنک مفاد شریفی : اهل کتاب ایچندہ مستقیم و عادل بر جماعت واردرکہ انلر ساعات لیلدہ سجده ایلیہرک یعنی نماز قیلارق آیات اللہی تلاوت ایدرلر . انلر اللہ و یوم آخرتہ ایمان ، معروف ایلہ امر و منکردن نہی و امور خیرہ کمال رغبت ایلہ مبادرت ایدرلر، انلر بوصفات فاضلہ ایلہ متصف بولملری حسیلہ رضا و ثناء الہیہ کسب استحقاق ایتش صالحلر زمرہ سندنلرلر .

ایکنجی قول شریفک مؤدای عالیسی : سن ناسک ایمان ایدنلرہ

مدینه به عزیمت با عث ده بنی عدی قبیله سندن عبدالمطلبک دایرلی عائله سنی زیارت آرزوسی ایدی. دادیسی ام ایمن ایله رسول ا کریمی ده برلکده کوتورمشیدی. رفاقتلرنده ارکک وقادین اوله رق دها بعض کیمسه لرده وار ایدی .

جناب عبداللهک وفات ایتیش اولدینی خانه ده برآی قدر مسافر قالدیلر . رسول ا کریمک حائز بولندینی علامات نبوت بعض افراد یهودک انظار دقتی جالب اولمغه دها زیاده طور امدیلر . بعد الهجره افدیمز حضرتلری اصحاب کرانه او خانه بنی کوستره رک اوراده کی عالم صباوت خاطر اتنه دائر بعض شییر درمیان بیوردقلری روایت کرده نقاددر . [نصل که مؤخرأ والده محتملری قبرینی زیارت هنکامنده مبارک کوزلرندن یاشلر روان اولدینی ده مرویدر . بوزیارتک مکده وقوعی حضرت عائشه ایله عبده بن مسعود « رض » دن روایت اولمشدر که علمای سیربونکه مرحومه نک نعشی مکیه نقل اولدینغه استدلال ایتشدر] .

ام ایمن « رض » معیتلرنده بولنان کیمسه لرله برابر حضرت رسولی مکیه کوتوروب جد ساهیلرینه تسایم ایتدکلی زمان مشارالیه پک زیاده متأثر اولدی . کمال رقت وشفقتله حضرتی ایجه بفرینه باندی ، بردها یاندن آیرمدی .

« یتیم و اوکسوز چوجنی ..... » تعبیله ده دوزی جنابلری برنوع استخفاف جرأتنده بولنیور . مزبورک معالی ومحاسن ادرا کندن بی بهره اولسی ایشته بونکه ده اکتساب وضوح ایدیور . چونکه مصلح عالم ومرشد بنی آدم اولان پیامبر ذیشان افدیمز حضرتلرینک « الم یجدک یتیمأ فأوی » نظم شریفیله ده [۲] مقرر بولنان یتیمکی

ختم انشاده بو سوزلری ده علاوه ایتدکلی مرویدر . هر حی میت ؛ هر جدید بالی ، هر کبیر فانی اوله جق ، بنده اولورسه مذکرم باقی قاله جق ، چونکه برولد پاک طوغوردم ، بر خیر عظیم ترک ایتدم . (مواهب لدنیه) ایشته بو نظم دلپذیرلرندن ده والده رسالتنه نیک دور جاهلیته ارتحال ایتسیله برابر موحد و مخدوم والالرینک دین اسلام ایله مبعوث اوله جقنی موقته اولدقلری ثابت اولمده در .

نصل که جلال الدین سیوطی کبی مشاهیر علمای دین بو حقیقته قائل اولوب تدقیقات عارفانه یوروشلدر . حضرت عبده که ده بوقیلدن اشعاری عفت و عرفانه دال پسندیده . فتاری واردر . بناء علی ذلك هر ایکسینک دخول جنتله کامیاب اوله جقلرنده اشتباهن یوقدر .

عبدالمطلب حضرتلری ده ارجح اقواله کوره بویله در . ذاتا او دورده حتفادن معدود دها باشقه ذوات ده بولنوردی . « موائد الانعام » نام اثر منزه بو بحثه دائر تفصیلات واردر . شمذیلک بوقدرله اکتفا ایدیورم . بحث ایتک ایسته یئر وار ایسه هر زمان حاضر م .

[۲] « ای حبییم ! ربک سنک یتیم اولدینکی بیابوده جدک وعمک واسطه سیله اوا بیورمدی ! یعنی اولنرک بصیرت لرینی آچهرق حمایه رسالتینا . هیلرینه فدا کارانه چالشهارینی ارزان قلمدیمی ؟

جناب باری حبیب اکرمنه ایواء واقی تذکیر بیورده رق بوندن بویله ده حمایه سبحانیه دوام ایده جکنی وعد و تبشیردن سوکرا (فاما الیتیم فلا تقهر) خطاب الهیسیله ده بو نعمت عظیمیه تشکراً « سنده هیچ بر یتیمی قهر واذلال اتمه » بیوربیور .

نصل که « و بسألونک عن الیتامی قل اصلاح لهم خیر » نظم شریفیله ده

حائنده بالمله مکارم سنیه ومحاسن آداب انسانیه بنی حائز اولملری ، جهلای قومی آره سنده نشأت وامرار حیات ایتیش بر ذات امی بولملریله برابر علوم اولین و آخرینی جامع ومحیط اولملری کبی کندیسینکک واضح ، اک قناعتبخش اولان معجزات جلیله لری جمله سندنر . [۷ نجی مقاله یه مراجعت اولنه]

نصل که (ادبنی ربی فاحسن تأدی) حدیث شریفی بو خارقه عظمه ای اعلان ایتکده در « بعثت لاتم . مکارم الاخلاق » فرموده عالیسی ده بو حقیقته تنویر ایدیور .

بویکی معجزه محمدیه نک پک زیاده آشکار ، غیر قابل تأویل وانکار اولسی حسبیله اثبات رسالت ایچون ارباب بصیرت بشقه دلیل وبرهان تحریسنه حاجت کورمه مش ، امام محمد بوصیری « رح » قصیده مبارکه « برئه » لرنده معجزات فصلنه بیت آتی ایله ختم ویرمشلدر .

(کفک بالعلم فی الامی معجزه)

(فی الجاهلیة والتأدیب فی الیتیم)

یعنی ای مسترشد بصیر ! نبوت رسالت ایچون معجزه باهره اوله رق سکا دور جاهلیته بولنان امی ذاته علم ، یتیمک حائنده ادب تحقیقی کفایت ایدر . معجزات سائرینی دوشونمکه محتاج دکلسک .

« ..... بویوک پدری عبدالمطلب باننه آلدی » بو افاده تماماً طوغرو دکل ! چونکه ذاتاً رسول ا کریم والده سیله برابر عبدالمطلبک خانه سنده ، حمایه سنده بولنورلردی . والده سنک وفاتی وقوع بولنجه حمایه سی مشارالیه اختصاص ایتیش اولدی . دها زیاده آثار شفقت ابرازینه اعتنا ایتکه باشلادی . نصل که بالاده افاده قلندی .

یتامی اصلاح ، تأدیب وتهذیب لرینه اعتنا ایتک امت حقنده بویوک خیر اولدینگی اعلام ایتشدر .

فی الحقیقه تربیه یتام باندکی احوال وتفصیرک احوال عمومیه منزه نه مرتبه مورث مضرت و باعث فساد اولدینگی ملاحظنه ایدنلردن اولسه ق بو اوامر شرعی بنی تماماً تقدیر ایدردک ، انلرک حقوقی ابطاله مجاسرت دکل ! بلکه اصلاح حاللری ایچون کندی اموالزی . بوتون قوت واستطاعت می صرف خصوصنده ذره جه تردد کوستر مندرک . احوال خصوصیه منزی ده برات تفکر ایده جک اولسه ق ینه یتیم لره بدل شفقتدن کبری طور امانیز . زیرا اولنرک بابالری و آنالری کبی بزده دنیا ده بقا بوله جفمز یوق . البت برکون بزده اوله جکز واغلب احتمال کوره سوکلی اولاد لر منزی یتیم براقه جفز . نصل که قرآن کریم « ولیخن الدین لوترکوا من خلفهم ذریه ضعافاً خافوا علیهم » قول کریمیله بزه بوجهتی تذکیر و اخطار کیفیتی ده نقصان بر ایدیور . بوتون احوال مده شه بنی کوزلر من اوکنه کتیره رک انتباهه دعوت ایدیور . فقط دوشونن کیم ، عبرت آلان کیم ! .....

بوکون اموال یتامک کیم لره ما کل اولدینغه ، نه درلو سوء استعمال ره معروض قلندینغه واقف اولانلر کوزلرندن یاش یرینه قان آقسه لر سزادر . فقط حکیم ذوالجلال ، قهار متعال اصلاح احوال یتامی امر بیوردینی بالاده مذکور آیت کریمه ده متعاقباً (والله یعلم المفسد من المصلح) نظم جلیلی ایله مفسدلری تهذیب وانذار و آنلره قارشى هر زمان مصلحدرده بولنه بیله جکنی اخبار ایدیور . بنابرین تعدیل تأثراته چالشه رق امیدوار اولم . بلکه قریباً اصلاحات جدیده آرزوسی قوت پیدا ایدر ده بومسئله حیاتی منزه علاقه دار اولانلر هم کندیلرینی ، هم احوال یتامی اصلاحه موفق اولورلر .

ایدوب۔ جدی جناب «قصی» جوارینه دفن اولمق اوزره۔ حجون مقبره سنه نقل اولندیغی اثنا ده رسول اکرم ده برابر بولنه رق مبارک کوزلرندن یاش آققده اولدیغی کوردم»

عبدالمطلب ارتحالی بوتون اهالی مکه عندنده مصیبت تلقی اولنه رق امثالی کورلمه مش درجه یأس و ماتمی موجب اولمش، کونلرجه چارشلی و بازارلر قبالی قالمش ایدی، بوحال ده مشارالیهک علو قدرینه، عدیم الاقران اولسنه دلالت ایتمکددر .

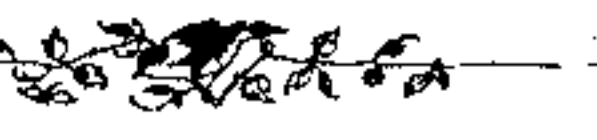
وفاتندن اول برنطق بلایغ ایراد ایددرک رسول اکرمک علویت شاننی بالجله اولاد واحفادینه تذکیر ایله کنندیسی پدیری عبداللهک اخ شقیفلری اوز برادرلری اولان زبیر اید ابو طالبه [۴] تودیع ایتدی وموما الیهما یه غایت مهم توصیه ده بولندی .

مؤخراً رسول اکرم اون درت یاشنی اکیل ایتدیکی صره ده (زبیر) وفات ایتمکله حمایه مقتخره ابو طالبه اختصاص ایلدی . بر روایتیه نظراً ابو طالبک دها عبدالمطلب زماننده آثار شفقتی نمایان اولنله رسول اکرم افندیغی اونک حمایه سنی بالذات ترجیح بیورمشیدی .

مناسرتلی اسماعیل حق

سایه سنده مظهر اوله کلدیکی فیض وسعادته مراعاتله زیارتنه کیدرلردی .
[حضرت ام ایمن زمان سعادتده احدوحین غزوه لرنده بولمش وغزات مسلمینه سقالت وجر اخلق خدمتلیغی ایتددر . (الحقائق)]

[۴] زیرا بونلرک هر ایکسی جناب صفیه کبی عبداللهک والده سی اولان فاطمه بنت عمر و الخزومی نام خاوندن دنیایه کلش لردی . عبداللهک کوچوکیدی . دیگر اعمام نبی باشقه والده لر دندر . بونلرک ایچنده جناب عبداللهن دها کوچوکلر وارددر . از جمله سیدالشهدا حضرت حمزه رسول اکرم دن درت ، حضرت عباس ده انجق ایکی یاش قدر فرقلیدرلر . (رضی اه عنهما)

لطائفدن :

شاعرک حضورنده منقده !

دوزر یاوه کو بر حریف بر غزل :
مؤدا پریشان ، ادا مبتذل !
طبیعی اوغایتله پارلاق بولور ؛
اوقور ، دیکله تیر ، سویله تیر ، غشی اولور .
براز صوکره باصدیرمق ایستر ، فقط ،
صاقین اولماسین اک اوفاق برسقط ،
دیوب برادیب منقده آرار ؛
نهایت ظریفک برندن صورار .
کوزتمز بو آدمده خاطر ، حضور ؛
بولور لفظ ومعناده برچوق قصور .
حریف شیمدی تهقیده حدتله تیر ،
رذیلانه آرتق نه لر سویله تیر !

« عبدالمطلب اوننی بک سویور وبالذات کنسدی اولادندن دها زیاده مظهر اعتنا وحمایه ایدیوردی . »

بوراسنی ده بک ساده ، تدقیقندن عاری وازاده اوله رق کچور . بوفوق العاده محبت ، بودرجه حمایه واعتنا یه مظهریت عجبا نندن ایجاب ایدیوردی . رسول اکرمک محضا یتیم وصغیرالسن بولنسی بومرتبه اعزاز واحترام ایدلسنه علت باعته اوله بیلیرمی ؟ بویولده برادعا اصلا شایان قبول عد اولماز . چونکه کتب سیرده عبدالمطلب حضرتلرینک اسملریله تعداد اولنان اون قدر ارکک والی دانه قیز اولادی وار ایدی اوصرده بونلرک بالطبع برچوق اولاد صغاری ده بولنوردی . احتمالدرکه بعضیلری وفات ایدرک یتیم و یتیمه لرتک ایتمیدی . اکر سلطان انیا افندیغی هنکام طفولیتلرنده حائز بولدقلری شمائل شریفه و مزایای عالیه و منیفه ایله اونلرک کافه سی آره سنده تمیز ایتمش وبالاده بیان اولندیغی اوزره قدسیت شان والارینه شهادت ایدن علامات ظاهره و تبشیرات باهره انضمام ایله مش اولسه یدی اولاد واحفاد جهتیله مظهر غنا اوله کلش بولان جد مکرملری کنندیسه صورت خارقه ده دابند و مفتون ، قلب تابناکی محافل عمومیه ده بیله برلظه یانندن آیره میه جق مرتبه محبتله مشحون اولورمی ایدی .

براز انصافی اولان فرنک مورخلری بوحقاً قعدن غافل اولمیه رق « حضرت محمدده فطرة برعلوبت خارقه ، بوتون اقرباسی بلسکه ، بالجله مکه اهالیسی نظرنده جالب دقت اوله جق مزایای فائقه وار ایدی . » دییه اعتراف حقندن (دوزی) قدر اوزاق قاچامش لردر .
الحاصل دین اسلامدن و حیات محمدی دن باحث اولانلر ایچنده (دوزی) قدر تلبیس حقیقته ساعی بر شخص باغی کورلمش دکلددر . آثار اجنبیه یی ترجمه ایدنلر آره سنده مترجم بی وایه درکه سنده غافل ، دها طوغروسی متعاقل بولنسه کرکدر .

اعاذنا الله من الخذلان ومن تهافت العميان

« . . . . . ایکی سنه صوکره بویوک پدیری عبدالمطلب وفات ایدنجه عمجه سی ابو طالبک یاننه کچدی . »

بوراسنی اساساً طوغرودر . اوت! عبدالمطلب حضرتلری حضرت آمنه دن ایکی سنه صوکره وفات ایتددرکه رسول اکرم او ائنا ده سکز یاشنی هنوز اکیل ایتمش بولنوردی . نصل که بعد النبوة کنندیلرینه عبدالمطلبک وفاتنی در خاطر ایدیورمیسکز دییه وقوع بولان رسواله جواباً « اوت ! بن اوصرده سکز یاشنده ایدم » بیورمش لردر . ام ایمن [۳] « رض » ده شویله تحدیث ایدردی . « عبدالمطلب وفات

[۳] دفعاتله ذکر یکن بومبارک قادین حضرت رسول اکرمک پدیرلرندن منتقله سوکیلی دادیسی « برکه الحبشیه » (رض) درکه خیلی زمان معمره اولوب ارتحال نبویدن صوکراده برمدت یاشمش ، بالاده بیان اولندیغی اوزره زوج اخیری حضرت رسول ذیشانک آخرت اولادی سوکیلی اصحابندن زید بن حارثه اولوب « اسامه » نام قوماندان بسالت عنوان آندن دنیایه کلش دره [صحابی] مشارالیهک مناقب علیه لری الحاج ذهنی افندی برادر مزک الحقائق نام اثر دلپذیرلرنده مذکوردر]
ابو بکر الصدیق و عمر الفاروق حضرتانی بیله موما الیهانک خدمت رسول